

ภาคผนวก ค

- ชุดการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่อง เศรษฐศาสตร์ครอบครัว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ชุดการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์

เรื่อง

เศรษฐศาสตร์ครอบครัว ส 032

สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จัดทำโดย

นางสาวสุพัฒนา คู่มพงษ์

เอกหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา

บทนำ

ชุดการสอนนี้สร้างขึ้นสำหรับครูผู้สอนวิชาเศรษฐศาสตร์ (ส 032) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเรื่อง เศรษฐศาสตร์ครอบครัว ตามหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยใช้หลักการสอนความคิดรวบยอด หรือความคิดพื้นฐานในวิชาเศรษฐศาสตร์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเพื่อเชื่อมโยงความคิดเหล่านี้ไปสู่ความเข้าใจในปัญหา ข้อขัดแย้งทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของผู้คน ให้ผู้เรียนได้เรียนจากปัญหาทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน สอนให้คิด วิเคราะห์กำหนดแนวทางเลือกของการปฏิบัติ และตัดสินใจเลือกแนวทางในการแก้ปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับวิชาเศรษฐศาสตร์ สามารถวิเคราะห์ปัญหา มีหลักวิชาเศรษฐศาสตร์อยู่ในจิตสำนึก ตลอดจนนำไปปรับใช้กับชีวิตประจำวันเมื่อเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ต่อไป โดยมีขอบเขตของการเรียนการสอนดังต่อไปนี้คือ ศึกษาความรู้เบื้องต้นทางเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจ การบริโภค การออมและการลงทุน ฝึกวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจของครอบครัว และเสนอแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของครอบครัว เพื่อให้มีความเข้าใจในหลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ตระหนักถึงสภาพปัญหาและผลกระทบของกิจกรรมทางเศรษฐกิจของครัวเรือนที่มีต่อภาวะเศรษฐกิจของท้องถิ่นและประเทศ มีค่านิยมที่ดีในการบริโภค การพึ่งตนเองและการประหยัดคอออม ตลอดจนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจในชีวิตประจำวัน

ซึ่งชุดการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ เรื่องเศรษฐศาสตร์ครอบครัว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอน ความคิดรวบยอดและจุดประสงค์การเรียนรู้ดังนี้

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้เรียนจะได้รับการสอนโดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชุดการสอน เรื่อง เศรษฐศาสตร์ครอบครัว โดยมีขั้นตอนดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นแนะนำวิธีเรียน เป็นขั้นของการแบ่งกลุ่ม และบอกวิธีการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นอุ่นเครื่อง เป็นขั้นของการนำเข้าสู่ประเด็นโดยใช้เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนเป็นบริบทในการนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 3 ขั้นสอนและปฏิบัติกิจกรรม เป็นขั้นของการสร้างความคิดรวบยอด (Concept) โดยทำกิจกรรม ในขั้นนี้ผู้สอนจะให้ผู้เรียนทำกิจกรรมที่กำหนดให้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเนื้อหาและจุดประสงค์จากสื่อการเรียนการสอน

ขั้นที่ 4 ขั้นอภิปรายและสรุปผล เป็นขั้นของการนำความคิดรวบยอด (Concept) มาสร้างความเข้าใจโดยการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ในขั้นนี้ผู้สอนจะให้ผู้เรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่นักเรียนได้รับจากการทำกิจกรรม และการนำความคิดรวบยอด (Concept) ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยให้ผู้เรียนบอกถึงประโยชน์ที่ได้รับจากชุดการสอนในแต่ละชุด เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเห็นวิธีการนำความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ได้รับจากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และเชื่อมโยงสู่การค้นคว้าประเด็นเพิ่มเติม

ความคิดรวบยอด

1. เศรษฐศาสตร์เป็นวิชาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัวและประเทศ ในการตัดสินใจและเลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดตอบสนองให้ได้รับความพึงพอใจสูงสุดและนำมาซึ่งความอยู่ดี กินดี การบริโภคและการผลิตเป็นกิจกรรมหนึ่งในอีกหลายกิจกรรมที่ต้องเผชิญกับปัญหาความจำกัดของทรัพยากรและความต้องการที่ไม่สิ้นสุด (ไม่จำกัด) จึงอยู่ในกรอบการศึกษาของวิชาเศรษฐศาสตร์ ในระดับครอบครัวเรื่องหนึ่งที่สำคัญคือการบริโภค เนื่องจากครอบครัวมีปัจจัยทรัพยากร เช่น เงินได้ มีจำกัด จึงต้องตัดสินใจเลือกสินค้าและบริการโดยคำนึงถึงปริมาณ กำลังซื้อ และต้นทุนค่าเสียโอกาสให้เหมาะสม และหมายถึงประโยชน์ของการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์ที่ได้กับบุคคลและครอบครัว

2. ระบบเศรษฐกิจของแต่ละประเทศจะแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับสังคมของประเทศนั้น ๆ โดยมีบุคคลหรือสถาบันที่ทำหน้าที่ในหน่วยเศรษฐกิจ ซึ่งจะต้องรู้จักหน้าที่และบทบาทของตนโดยจะต้องรู้จักการจัดสรรทรัพยากร ให้มีความสัมพันธ์กันระหว่างปัจจัยการผลิต คือ แรงงาน ทรัพยากรทุน ประชากรและการไหลเวียนของเงินตรา เพื่อให้ระบบเศรษฐกิจบรรลุตามจุดมุ่งหมาย นอกจากนี้ครอบครัวยังเป็นหน่วยหนึ่งของระบบเศรษฐกิจส่วนรวม และอยู่ในฐานะผู้บริโภคและผู้ผลิตหรือผู้ออม ซึ่งมีความสำคัญมาก ดังนั้นจึงจะต้องรู้จักใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีแผนการใช้จ่ายและการดำเนินการต่าง ๆ อย่างรอบคอบด้วย จึงทำให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างปกติสุข อันจะส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจส่วนรวมประสบความสำเร็จด้วย เพราะครอบครัวเป็นหน่วยหนึ่งในระบบสังคมส่วนรวมนั่นเอง

3. การบริโภคเป็นส่วนหนึ่งของการใช้จ่ายทั้งหมดของครอบครัวและระบบเศรษฐกิจ ในการเลือกซื้อสินค้าและบริการที่มีอยู่จำนวนมากมาย ซึ่งแตกต่างกันทั้งในด้านราคา คุณภาพ และ

ลักษณะของการใช้งาน ผู้บริโภคจะต้องมีทัศนคติและค่านิยมที่ถูกต้องในการบริโภค จึงจะสามารถเลือกบริโภคสินค้าและบริการได้อย่างเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในขณะนั้น ทั้งนี้จะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบและถี่ถ้วนด้วย โดยคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ อันได้แก่ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค มีหลักทั่ว ๆ ไปที่ดีในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการ และมีแนวทางหรือข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสินค้าและบริการ ซึ่งจะทำให้การเลือกซื้อสินค้าและบริการนั้นเป็นไปอย่างประหยัด คุ่มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ผู้บริโภคยังได้รับความพึงพอใจมากที่สุดอีกด้วย

4. ครอบครัวมีฐานะเป็นผู้บริโภคและผู้ออม ซึ่งรายได้ที่หามาได้อย่างจำกัดนั้น ควรใช้ไปในการบริโภคในสิ่งที่จำเป็น ด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง เนื่องจากการใช้จ่ายนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เราจึงต้องมีการวางแผนทางการเงิน โดยการวางแผนสำหรับการใช้จ่ายเพื่อการบริโภค การเก็บรวบรวมรายจ่ายที่สำคัญ และการนำเงินที่เหลือจากการบริโภคซึ่งก็คือ **เงินออม** นั้นเอง ไปลงทุนให้ได้กำไรเพิ่มพูนขึ้นมา โดยเลือกกระทำได้หลายวิธี ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงโอกาสในการขยายตัวของการลงทุน ความเสี่ยงในการลงทุน สภาพคล่องตัวของการแลกเปลี่ยน ผลตอบแทนที่ได้จากการลงทุนนั้นอย่างละเอียดถี่ถ้วนในทุก ๆ ด้าน จึงจะทำให้ประสบผลสำเร็จในการวางแผนการเงินได้

จุดประสงค์

หลังจากศึกษาบทเรียนนี้จบแล้ว นักเรียนจะสามารถแสดงพฤติกรรมต่อไปนี้ได้

1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของวิชาเศรษฐศาสตร์ได้
2. นักเรียนสามารถอธิบายหลักแนวความคิดของเศรษฐศาสตร์ได้
3. นักเรียนสามารถใช้วิชาเศรษฐศาสตร์เป็นหลักในการดำรงชีวิตได้
4. นักเรียนมีพื้นฐานในการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์
5. นักเรียนสามารถใช้วิชาเศรษฐศาสตร์เป็นหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจของครอบครัวได้
6. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของระบบเศรษฐกิจได้
7. นักเรียนสามารถอธิบายการทำงานของระบบเศรษฐกิจในประเภทต่าง ๆ ได้
8. นักเรียนสามารถใช้วิชาเศรษฐศาสตร์เป็นหลักในการแก้ไขปัญหาพื้นฐานของระบบเศรษฐกิจที่ใกล้ตัวได้
9. นักเรียนสามารถอธิบายลักษณะความสัมพันธ์ในระบบเศรษฐกิจได้
10. นักเรียนสามารถบอกได้ว่าครอบครัวมีบทบาทและหน้าที่ในระบบเศรษฐกิจอย่างไร
11. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของการบริโภคได้

12. นักเรียนสามารถรู้จักบริโภคนิสัยที่มีประโยชน์ต่อตนเองได้
13. นักเรียนสามารถเลือกบริโภคสินค้าและบริการที่เหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจได้
14. นักเรียนสามารถอธิบายวิธีการเลือกซื้อสินค้าและบริการได้
15. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของการออมและการลงทุนได้
16. นักเรียนสามารถอธิบายการวางแผนทางการเงิน และการสร้างแผนการใช้จ่ายที่ถูกต้อง

ได้

17. นักเรียนสามารถอธิบายวิธีการออมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัวได้
18. นักเรียนสามารถอธิบายการใช้เงินออม เพื่อการลงทุนใด ๆ ที่มีประโยชน์ได้
19. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายและแนวความคิดของวิชาเศรษฐศาสตร์โดยสรุปได้
20. นักเรียนสามารถบอกได้ว่าจะนำทรัพยากรต่าง ๆ ไปใช้ในวิถีประจำวันอย่างถูกวิธี

ได้อย่างไร

21. นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ในทางเศรษฐกิจให้เหมาะสมกับตนเอง ครอบครัว และประเทศชาติ
22. นักเรียนสามารถวางแผนและดำเนินชีวิตของตนเองและครอบครัวในทางเศรษฐกิจอย่างมีเป้าหมาย
23. นักเรียนสามารถอธิบายคุณค่าและประโยชน์ของวิชาเศรษฐศาสตร์ได้

องค์ประกอบในชุดการสอน

1. ชุดการสอนเรื่อง เศรษฐศาสตร์ครอบครัว ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 5 ชุดการสอนดังนี้

ชุดการสอนที่ 1	เรื่อง แนวความคิดพื้นฐานของเศรษฐศาสตร์
ชุดการสอนที่ 2	เรื่อง ระบบเศรษฐกิจและการทำงานของระบบเศรษฐกิจ
ชุดการสอนที่ 3	เรื่อง การบริโภค
ชุดการสอนที่ 4	เรื่อง การออมและการลงทุน
ชุดการสอนที่ 5	เรื่อง บทสรุปแนวความคิดของวิชาเศรษฐศาสตร์
2. ส่วนประกอบแต่ละชุดการสอน ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้
 - 2.1 คู่มือครูพร้อมแผนการสอน
 - 2.2 คู่มือนักเรียน
 - 2.3 แบบทดสอบทบทวน
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ

การใช้ชุดการสอน

ชุดการสอนเศรษฐศาสตร์ เรื่อง เศรษฐศาสตร์ครอบครัว สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นชุดการสอนที่ครูสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ดี ภายในชุดได้แบ่งเนื้อหาและกิจกรรมไปเป็นลำดับขั้นตอน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูผู้สอน และเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เพื่อให้เข้าใจในพื้นฐานทางด้านเศรษฐศาสตร์ที่เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นในการเรียนการสอนทุกครั้ง ครูผู้สอนควรศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชุดการสอนนี้ ให้เข้าใจอย่างละเอียดและชัดเจน เพื่อให้การเรียนการสอนได้บรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนดาบเรียน จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา และจำนวนแบบทดสอบ ของการจัดกิจกรรมในชุดการสอน เรื่อง เศรษฐศาสตร์ครอบครัว

จำนวน 5 ชุดการสอน

ชุดที่/ดาบ	จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	กิจกรรม	แบบทดสอบทบทวน
1 แนวความคิดพื้นฐาน ของเศรษฐศาสตร์	1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของวิชาเศรษฐศาสตร์ได้ 2. นักเรียนสามารถอธิบายหลักแนวความคิดของเศรษฐศาสตร์ได้ 3. นักเรียนมีพื้นฐานในการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์	เศรษฐศาสตร์เป็นวิชาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการของมนุษย์ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัวและประเทศ ในการตัดสินใจและเลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดตอบสนองให้ได้รับความพึงพอใจสูงสุดและนำมาซึ่งความอยู่ดี กินดี การบริโภคและการผลิตเป็นกิจกรรมหนึ่งในอีกหลายกิจกรรมที่ต้องเผชิญกับปัญหาความจำกัดของทรัพยากรและความต้องการที่ไม่สิ้นสุด (ไม่จำกัด) จึงอยู่ในกรอบการศึกษาของวิชาเศรษฐศาสตร์ ในระดับครอบครัว เรื่องหนึ่งที่สำคัญคือการบริหารเรื่องจากครอบครัวมีปัจจัยทรัพยากร เช่น เงิน ได้ มีจำกัด จึงต้องตัดสินใจ	1. กิจกรรมบทบาทสมมติเรื่อง “เศรษฐศาสตร์คืออะไร” และสรุปความรู้ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม 2. กิจกรรมวิเคราะห์ สรุปและอภิปรายประเด็น ถึงแนวความคิดพื้นฐานของวิชาเศรษฐศาสตร์ จากใบความรู้ 3. กิจกรรมอภิปรายถึงที่นักเรียนได้เคยปฏิบัติและมีความสอดคล้องกับหลักเศรษฐศาสตร์ตามแนวความคิดพื้นฐานในด้านต่างๆ ในชีวิตประจำวัน	10 ข้อ
จำนวน				
2 ดาบเรียน	1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของวิชาเศรษฐศาสตร์ได้ 2. นักเรียนสามารถอธิบายหลักแนวความคิดของเศรษฐศาสตร์ได้ 3. นักเรียนมีพื้นฐานในการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์ 4. นักเรียนสามารถใช้วิชาเศรษฐศาสตร์เป็นหลักในการดำรงชีวิตได้ 5. นักเรียนสามารถใช้วิชาเศรษฐศาสตร์เป็นหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจของครอบครัวได้			

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ชุดที่/คาบ	จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	กิจกรรม	แบบทดสอบบททวน
<p>2</p> <p>ระบบเศรษฐกิจและการทำงานจากระบบเศรษฐกิจ</p> <p>จำนวน</p> <p>2 คาบเรียน</p>	<p>1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของระบบเศรษฐกิจได้</p> <p>2. นักเรียนสามารถอธิบายการทำงานจากระบบเศรษฐกิจในประเภทต่าง ๆ ได้</p> <p>3. นักเรียนสามารถใช้วิชาเศรษฐศาสตร์เป็นหลักในการแก้ปัญหาพื้นฐานจากระบบเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นได้</p> <p>4. นักเรียนสามารถอธิบายลักษณะความสัมพันธ์ในระบบเศรษฐกิจได้</p>	<p>เด็กสินค้าและบริการ โดยคำนึงถึงปริมาณ กำไรซื้อ และต้นทุนค่าเสียโอกาสให้เหมาะสม และหมายถึงประโยชน์ของการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์ที่ได้กับบุคคลและครอบครัว</p> <p>ระบบเศรษฐกิจของแต่ละประเทศจะแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับสังคมของประเทศนั้น ๆ โดยมีบุคคลหรือสถาบันที่ทำหน้าที่ในหน่วยเศรษฐกิจ ซึ่งจะต้องรู้จักหน้าที่และบทบาทของตน โดยจะต้องรู้จักการจัดสรรทรัพยากร ให้มีความสัมพันธ์กันระหว่างปัจจัยการผลิต คือ แรงงาน ทรัพยากรทุน ประชากรและการไหลเวียนของเงินตรา เพื่อให้ระบบเศรษฐกิจบรรลุตามจุดมุ่งหมาย</p>	<p>1. กิจกรรมการจัดทำแผนผังความคิด เรื่อง ระบบเศรษฐกิจและการทำงานจากระบบเศรษฐกิจโดยศึกษาข้อมูลจากไปความรู้</p> <p>2. กิจกรรมศึกษายบทบาทหน้าที่ในระบบเศรษฐกิจของครอบครัว และช่วยกันระดมความคิดหาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับครอบครัวว่าควรจะทำอย่างไรเพื่อให้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของครอบครัวและท้องถิ่นที่อาศัยอยู่</p>	<p>10 ข้อ</p>

ชุดที่/คาบ	จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	กิจกรรม	แบบทดสอบบทวน
<p>2</p> <p>ระบบเศรษฐกิจและ</p> <p>การทำงานของระบบ</p> <p>เศรษฐกิจ</p> <p>จำนวน</p> <p>2 คาบเรียน</p>	<p>5. นักเรียนสามารถบอกได้ว่า</p> <p>ครอบครัวมีบทบาทและหน้าที่ใน</p> <p>ระบบเศรษฐกิจอย่างไร</p>	<p>นอกจากนี้ครอบครัวยังเป็นหน่วย</p> <p>หนึ่งของระบบเศรษฐกิจส่วนรวม</p> <p>และอยู่ในฐานะผู้บริโภคและผู้ผลิต</p> <p>หรือผู้ออม ซึ่งมีความสำคัญมาก คั้ง</p> <p>นั้นจึงจะต้องรู้จักใช้ทรัพยากรอย่างมี</p> <p>ประสิทธิภาพ มีแผนการใช้จ่ายและ</p> <p>การดำเนินการต่าง ๆ อย่างรอบคอบ</p> <p>ด้วย จึงทำให้การค้าเงินชีวิตเป็นไป</p> <p>อย่างปกติสุข อันจะส่งผลให้ระบบ</p> <p>เศรษฐกิจส่วนรวมประสบความสำเร็จ</p> <p>ด้วย เพราะครอบครัวเป็นหน่วยหนึ่ง</p> <p>ในระบบสังคมส่วนรวมนั่นเอง</p>	<p>3. กิจกรรมดูป้ายนิเทศแนะนำ</p> <p>อาชีพในท้องถิ่น และให้นักเรียน</p> <p>เลือกอาชีพในท้องถิ่นที่คนสนใจ</p> <p>พร้อมอธิบายเหตุผลและอภิปราย</p> <p>ถึงความสัมพันธ์ของอาชีพนั้น ๆ</p> <p>ในระบบเศรษฐกิจ</p>	

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ชุดที่/คาบ	จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	กิจกรรม	แบบทดสอบบทพจน
<p>3</p> <p>การบริ โภค</p> <p>จำนวน</p> <p>2 คาบเรียน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของการบริ โภคได้ 2. นักเรียนสามารถรู้จักบริ โภคสิ่งที่มีประโยชน์ต่อตนเองได้ 3. นักเรียนสามารถเลือกบริ โภคสินค้าและบริการที่เหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจได้ 4. นักเรียนสามารถอธิบายวิธีการเลือกซื้อสินค้าและบริการได้ 	<p>การบริ โภคเป็นส่วนหนึ่งของการใช้จ่ายทั้งหมดของครอบครัวและระบบเศรษฐกิจ ในการเลือกซื้อสินค้าและบริการที่มีอยู่จำนวนมากขาย ซึ่งแตกต่างกันทั้งในด้านราคา คุณภาพ และลักษณะของการใช้งาน ผู้บริ โภคจะต้องมีทัศนคติและค่านิยมที่ถูกต้องในการบริ โภค จึงจะสามารถเลือกบริ โภคสินค้าและบริการได้อย่างเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในขณะนั้น ทั้งนี้จะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบและถี่ถ้วนโดยคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ อันได้แก่ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริ โภค มีหลักทั่ว ๆ ไปที่ดีในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการ และมีแนวทางหรือข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสินค้าและบริการ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. กิจกรรมการวิเคราะห์ข้อดีจากเรื่องเพื่อนเล่าเกี่ยวกับประสบการณ์ที่เพื่อนเคยพบเห็นมาจากการกระทำของสมาชิกในครอบครัวที่แสดงว่าเป็นการบริ โภคด้วยความชาญฉลาด รวมถึงการบอกแนวทางการบริ โภคที่ถูกต้องในครอบครัว 2. กิจกรรม การช่วยกันจัดป้ายนิเทศเพื่อแนะนำความรู้ในเรื่องหลักการบริ โภคที่ถูกต้อง แก่บุคคลอื่น ๆ โดยใช้ใบความรู้ประกอบการค้นคว้าเพิ่มเติม 3. ทำแบบสอบถามพฤติกรรมการบริ โภค 	<p>10 ข้อ</p>

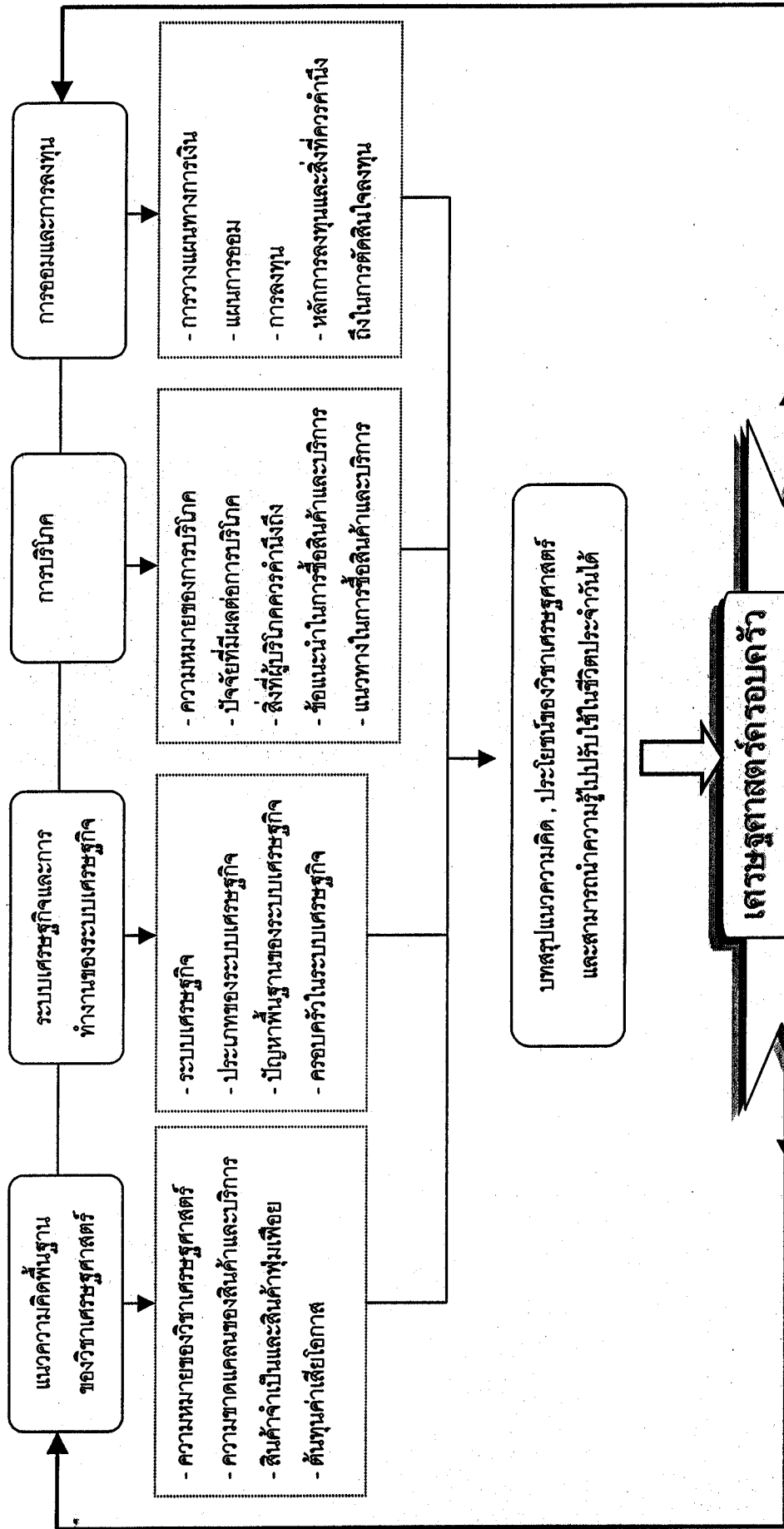
ตารางที่ 21 (ต่อ)

ชุดที่/คาบ	จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	กิจกรรม	แบบทดสอบบทพวน
<p>3</p> <p>การบริโภค</p> <p>จำนวน</p> <p>2 คาบเรียน</p>		<p>ซึ่งจะทำให้การเลือกซื้อสินค้าและบริการนั้นเป็นไปอย่างประหยัด คุ่มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ผู้บริโภคยังได้รับความพึงพอใจมากที่สุดอีกด้วย</p>		
<p>4</p> <p>การออมและ</p> <p>การลงทุน</p> <p>จำนวน</p> <p>2 คาบเรียน</p>	<p>1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของการออมและการลงทุนได้</p> <p>2. นักเรียนสามารถอธิบายการวางแผนทางการเงิน และการสร้างแผนการใช้จ่ายที่ถูกต้องได้</p> <p>3. นักเรียนสามารถอธิบายวิธีการออมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัวได้</p> <p>4. นักเรียนสามารถอธิบายการใช้เงินออม เพื่อการลงทุนในใด ๆ ที่มีประโยชน์ได้</p>	<p>ครอบครัวมีฐานะเป็นผู้บริโภคและผู้ออม ซึ่งรายได้ที่หามาได้อย่างจำกัดนั้น ควรใช้ไปในการบริโภคในสิ่งที่จำเป็น ด้วยความรอบคอบและมีระมัดระวัง เนื่องจากค่าใช้จ่ายนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เราจึงต้องมีการวางแผนทางการเงิน โดยการวางแผนสำหรับการใช้จ่ายเพื่อการบริโภค การเก็บรวบรวมรายจ่ายที่สำคัญ และการนำเงินที่เหลือจากการบริโภคซึ่งก็คือ เงินออม นั่นเอง ไปลงทุนให้ได้</p>	<p>1. กิจกรรมการวางแผนทางการเงินของนักเรียน และทำใบประเมินมาส่งเพื่อให้การใช้จ่ายเงินเป็นไปตามแผนที่วางไว้</p> <p>2. กิจกรรมอ่านบทความจากหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับการออมและการลงทุน และอภิปรายประเด็นที่กำหนดให้</p> <p>3. กิจกรรม การทดลองนำเงินออม ไปลงทุนโดยศึกษาการฝาก</p>	<p>10 ข้อ</p>

ชุดที่/คาบ	จุดประสงค์การเรียนรู้	ความรู้ที่ควรขยายต่อ	กิจกรรม	แบบทดสอบบททวน
<p>4</p> <p>การออกแบบและ การลงทุน</p> <p>จำนวน</p> <p>2 คาบเรียน</p>		<p>กำไรเพิ่มสูงขึ้นมา โดยเลือกกระทำ ได้หลายวิธี ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงโอกาส ในการขยายตัวของการลงทุน ความ เสี่ยงในการลงทุน สภาพคล่องตัว ของการแลกเปลี่ยน ผลตอบแทนที่ได้ จากการลงทุนนั้นอย่างละเอียดถี่ถ้วน ในทุก ๆ ด้าน จึงจะทำให้ประสบผล สำเร็จในการวางแผนการเงินได้</p>	<p>เงินด้วยบัญชีประเภทต่าง ๆ จาก แผนผังของธนาคารที่ครูแจกให้ และร่วมกันอภิปรายว่า นักเรียน จะฝากเงินด้วยบัญชีประเภทใดจึง จะได้รับประโยชน์สูงสุด</p>	
<p>5</p> <p>บทสรุปแนวความคิด ของวิชาเศรษฐศาสตร์</p> <p>จำนวน</p> <p>2 คาบเรียน</p>	<p>1. นักเรียนสามารถอธิบายความ หมายและแนวความคิดของวิชา เศรษฐศาสตร์โดยสรุปได้</p> <p>2. นักเรียนสามารถบอกได้ว่า จะนำทรัพยากรต่าง ๆ ไปใช้ในวิธี ประจำวันอย่างไร</p>	<p>เศรษฐศาสตร์เป็นวิชาที่เกี่ยวกับพฤติ กรรมของมนุษย์ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัวและประเทศ ในการตัดสินใจ ใจและเลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่าง จำกัดตอบสนองให้ได้รับความพึงพอ ใจสูงสุดและนำมาซึ่งความอยู่ดี กินดี การบริโภคและการผลิตเป็นกิจกรรม หนึ่งในอีกหลายกิจกรรมที่ต้องเผชิญ กับปัญหาความจำกัดของทรัพยากร</p>	<p>1. กิจกรรมการวิเคราะห์ ประโยชน์ของทรัพยากรต่าง ๆ ว่า สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ อย่างไรบ้าง และถ้าประชาชนมี การใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย และไม่รู้คุณค่าจะเกิดผลกระทบ อย่างไร พร้อมทั้งบอกแนวทางแก้ ไขปัญหาดังกล่าว</p>	<p>10 ข้อ</p>

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ชุดที่/คาบ	จุดประสงค์การเรียนรู้	ความคิดรวบยอด	กิจกรรม	แบบทดสอบบททวน
<p>5</p> <p>บทสรุปแนวความคิดของวิชาเศรษฐศาสตร์</p> <p>จำนวน</p> <p>2 คาบเรียน</p>	<p>3. นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกกระทำกิจกรรมต่างๆ ในทางเศรษฐกิจให้เหมาะสมกับตนเอง ครอบครัว และประเทศชาติ</p> <p>4. นักเรียนสามารถวางแผนและดำเนินชีวิตของตนเองและครอบครัวในทางเศรษฐกิจอย่างมีเป้าหมาย</p> <p>5. นักเรียนสามารถอธิบายคุณค่าและประโยชน์ของวิชาเศรษฐศาสตร์ได้</p>	<p>และความต้องการที่ไม่สิ้นสุด (ไม่จำกัด) จึงอยู่ในกรอบการศึกษาของวิชาเศรษฐศาสตร์ ในระดับครอบครัว เรื่องหนึ่งที่สำคัญคือการบริโภค เนื่องจากครอบครัวมีปัจจัยทรัพยากร เช่น เงิน ได้ มีจำกัด จึงต้องตัดสินใจเลือกสินค้าและบริการโดยคำนึงถึงปริมาณ กำลังซื้อ และต้นทุนค่าเสียโอกาสที่เหมาะสม และหมายถึงประโยชน์ของการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์ที่ได้กับบุคคลและครอบครัว</p>	<p>2. กิจกรรมอ่านกรณีตัวอย่าง ใน การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ของครอบครัวครอบครัวหนึ่งและ อภิปรายว่าผู้ใดทำกิจกรรมใดถูก ต้องตรงกับแนวความคิดของวิชา เศรษฐศาสตร์มากที่สุด</p> <p>3. กิจกรรมอภิปรายร่วมกัน ภายในกลุ่มถึงความรู้ที่ได้รับจาก การศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์และ การนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน</p>	

ภาพที่ 2 แสดงโมโนทัศน์ร่วม ชุดการสอน เรื่องเศรษฐศาสตร์ครอบครัว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

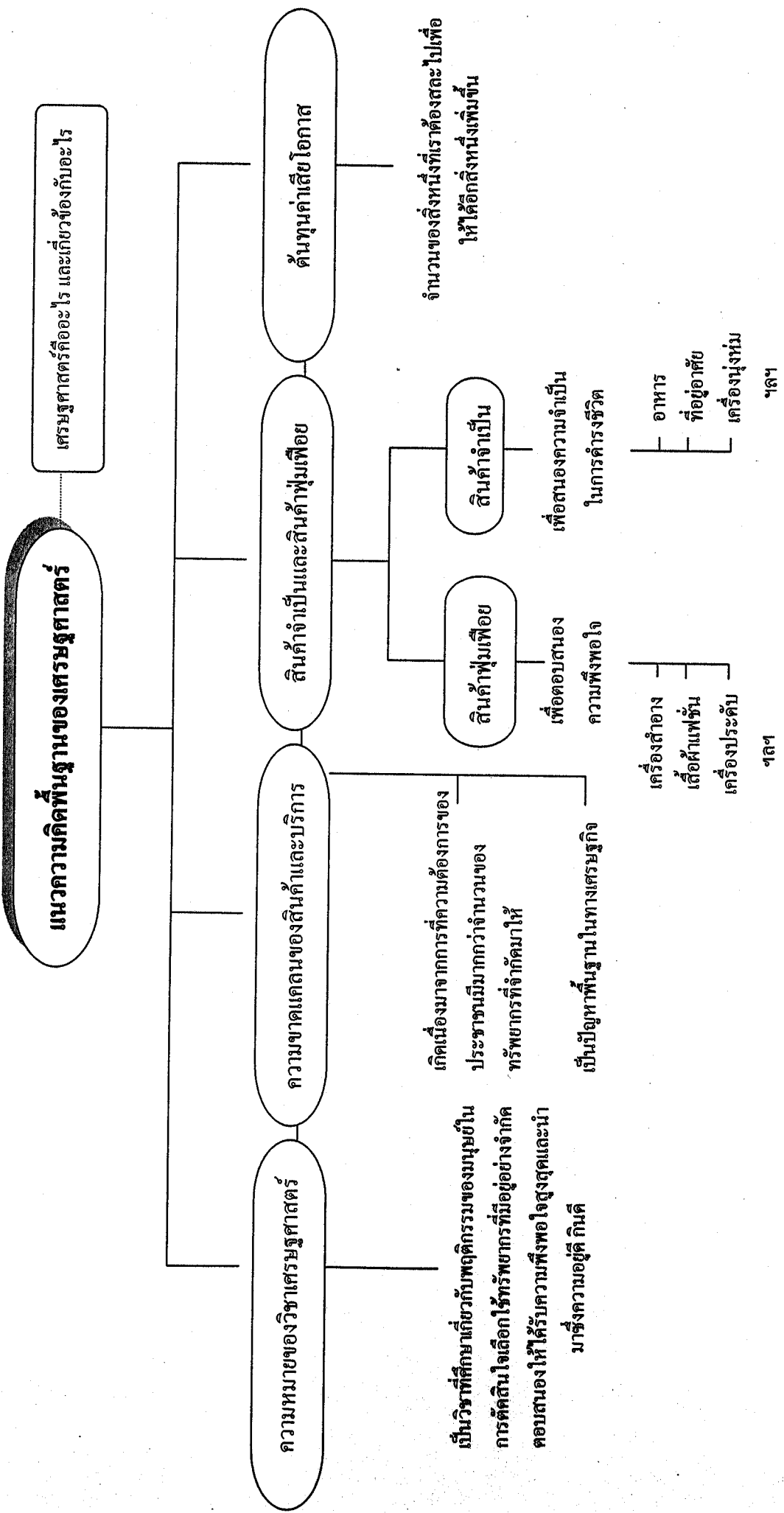
ชุดการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์
เรื่อง เศรษฐศาสตร์ครอบครัว
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชุดที่ 1

แนวความคิดพื้นฐาน
ของเศรษฐศาสตร์

จำนวน 2 คาบ

ภาพที่ 3 แสดงมโนทัศน์ที่ย่อย ชุดการสอนที่ 1 เรื่อง แนวความคิดพื้นฐานของเศรษฐศาสตร์

คู่มือครู
ชุดการสอนที่ 1 เรื่อง แนวความคิดพื้นฐานของเศรษฐศาสตร์
เวลา 2 คาบ

คำชี้แจง

1. ส่วนประกอบในชุดการสอนชุดที่ 1 ประกอบด้วย

- 1.1 คู่มือครู
- 1.2 คู่มือนักเรียน
- 1.3 แผนการสอน
- 1.4 ใบความรู้
- 1.5 ใบกิจกรรม
- 1.6 ใบบันทึกกิจกรรม
- 1.7 แบบทดสอบทบทวน

2. บทบาทของครูผู้สอน

- 2.1 ศึกษาทำความเข้าใจแผนการสอนให้ละเอียดก่อนสอน
- 2.2 จัดเตรียมเอกสารการสอนให้พร้อมตามจำนวนนักเรียน
- 2.3 จัดกิจกรรมการสอนให้เป็นไปตามขั้นตอนของชุดการสอนอย่างรอบคอบ
- 2.4 เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำแก่นักเรียนในขณะที่ทำกิจกรรม

3. สื่อและอุปกรณ์ที่ครูผู้สอนต้องเตรียมล่วงหน้า

- 3.1 ไม้กวาด
- 3.2 หนังสือพิมพ์
- 3.3 ยาสีฟันยี่ห้อต่าง ๆ
- 3.4 กระดาษคำตอบแบบทดสอบ จำนวน 30 ชุด
- 3.5 สลากสำหรับให้นักเรียนจัดกลุ่มในการทำกิจกรรม จำนวน 30 ใบ โดยแบ่งได้ดังนี้
 - กลุ่มที่ 1 ชื่อกลุ่ม คอลเกต จำนวน 6 ใบ
 - กลุ่มที่ 2 ชื่อกลุ่ม คาร์ลี จำนวน 6 ใบ
 - กลุ่มที่ 3 ชื่อกลุ่ม แอทแทค จำนวน 6 ใบ
 - กลุ่มที่ 4 ชื่อกลุ่ม นิเวีย จำนวน 6 ใบ
 - กลุ่มที่ 5 ชื่อกลุ่ม ชันซิด จำนวน 6 ใบ

4. การจัดชั้นเรียน

ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนในการประกอบกิจกรรม โดยครูดำเนินการแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น

5 กลุ่มๆ ละ 6 คน โดยใช้เกมจับกลุ่ม ดังนี้คือ

4.1 ให้นักเรียนออกมาจับสลากที่ครูเตรียมไว้ให้หน้าชั้นเรียน โดยแต่ละใบจะมีชื่อของกลุ่มในแต่ละกลุ่ม ได้แก่

- กลุ่มที่ 1 ชื่อกลุ่ม คอลเกต
- กลุ่มที่ 2 ชื่อกลุ่ม คาร์ลี
- กลุ่มที่ 3 ชื่อกลุ่ม แอทแทค
- กลุ่มที่ 4 ชื่อกลุ่ม นีเวีย
- กลุ่มที่ 5 ชื่อกลุ่ม ชันซิท

4.2 ครูให้นักเรียนที่จับสลากได้ในชื่อเดียวกันมารวมกลุ่มกัน โดยครูเป็นผู้บอกว่าจะให้แต่ละกลุ่มไปรวมกลุ่มกันตรงจุดใดในห้องเรียน

5. คำเฉลยทดสอบทบทวนชุดที่ 1

1. ก	6. ง
2. ก	7. ข
3. ก	8. ก
4. ก	9. ง
5. ง	10. ง

แผนการสอนชุดที่ 1
เรื่อง แนวความคิดพื้นฐานของเศรษฐศาสตร์
เวลา 2 คาบ

.....

ความคิดรวบยอด

เศรษฐศาสตร์เป็นวิชาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัวและประเทศ ในการตัดสินใจและเลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดตอบสนองให้ได้รับความพึงพอใจสูงสุดและนำมาซึ่งความอยู่ดี กินดี การบริโภคและการผลิตเป็นกิจกรรมหนึ่งในอีกหลายกิจกรรมที่ต้องเผชิญกับปัญหาความจำกัดของทรัพยากรและความต้องการที่ไม่สิ้นสุด (ไม่จำกัด) จึงอยู่ในกรอบการศึกษาของวิชาเศรษฐศาสตร์ ในระดับครอบครัวเรื่องหนึ่งที่สำคัญคือการบริโภค เนื่องจากครอบครัวมีปัจจัยทรัพยากร เช่น เงินได้ มีจำกัด จึงต้องตัดสินใจเลือกสินค้าและบริการโดยคำนึงถึงปริมาณ กำลังซื้อ และต้นทุนค่าเสียโอกาสที่เหมาะสม และหมายถึงประโยชน์ของการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์ที่ได้กับบุคคลและครอบครัว

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของวิชาเศรษฐศาสตร์ได้
2. นักเรียนสามารถอธิบายหลักแนวความคิดของเศรษฐศาสตร์ได้
3. นักเรียนสามารถใช้วิชาเศรษฐศาสตร์เป็นหลักในการดำรงชีวิตได้
4. นักเรียนมีพื้นฐานในการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์
5. นักเรียนสามารถใช้วิชาเศรษฐศาสตร์เป็นหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจของครอบครัวได้

หัวข้อเนื้อหา

ชุดที่ 1 เรื่อง แนวความคิดพื้นฐานของเศรษฐศาสตร์ ประกอบด้วยเนื้อหาต่อไปนี้

1. เศรษฐศาสตร์คืออะไร
2. ความขาดแคลนของสินค้าและบริการ
3. สินค้าจำเป็นและสินค้าฟุ่มเฟือย
4. ต้นทุนค่าเสียโอกาส

สื่อและอุปกรณ์การสอน

1. ใบความรู้บทเรียน เรื่อง “แนวความคิดพื้นฐานของเศรษฐศาสตร์”
2. ใบกิจกรรม
 - 2.1 ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง เศรษฐศาสตร์คืออะไร

2.2 ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง แนวความคิดพื้นฐานของเศรษฐศาสตร์

2.3 ใบกิจกรรมที่ 3 เรื่อง ฉันทิอนักเศรษฐศาสตร์

3. ใบบันทึกกิจกรรม

3.1 ใบบันทึกกิจกรรมที่ 1 เรื่อง เศรษฐศาสตร์คืออะไร

3.2 ใบบันทึกกิจกรรมที่ 2 เรื่อง แนวความคิดพื้นฐานของเศรษฐศาสตร์

3.3 ใบบันทึกกิจกรรมที่ 3 เรื่อง ฉันทิอนักเศรษฐศาสตร์

4. อุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงบทบาทสมมุติ ได้แก่ ไม้กวาด หนังสือพิมพ์ ยาตีพิมพ์ห่อ

ต่าง ๆ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ในการดำเนินการสอนควรปฏิบัติตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นแนะนำวิธีเรียน

1. ครูดำเนินการแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 6 คน โดยใช้เกมจับกลุ่ม ดังนี้

คือ

1.1 ให้นักเรียนออกมาจับสลากที่ครูเตรียมไว้ให้หน้าชั้นเรียน โดยแต่ละใบจะมีชื่อของกลุ่มในแต่ละกลุ่ม ได้แก่

- กลุ่มที่ 1 ชื่อกลุ่ม คอลเกต
- กลุ่มที่ 2 ชื่อกลุ่ม คาร์ลี
- กลุ่มที่ 3 ชื่อกลุ่ม แอทแทค
- กลุ่มที่ 4 ชื่อกลุ่ม นิเวีย
- กลุ่มที่ 5 ชื่อกลุ่ม ชันซิล

1.2 ครูให้นักเรียนที่จับสลากได้ในชื่อเดียวกันมารวมกลุ่มกัน โดยครูเป็นผู้บอกว่าจะให้แต่ละกลุ่มไปรวมกลุ่มกันตรงจุดใดในห้องเรียน และให้แต่ละกลุ่มดำเนินการเลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม

2. ในขณะประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนตามชุดการสอน จะใช้วิธีแบบการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มย่อย เพื่อจุดประสงค์ร่วมกัน นักเรียนภายในกลุ่มต้องมีความรับผิดชอบ 2 ประการ คือ เรียนรู้เนื้อหาวิชา และช่วยเหลือกันและกันในการเรียน เพื่อบรรลุจุดประสงค์ในการเรียน

ขั้นอุ่นเครื่อง

1. ครูยกตัวอย่างทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในชีวิตประจำวัน เช่น สมมุติให้นักเรียนมีเงินรายได้ซึ่งเป็นทรัพยากรอย่างหนึ่งในทางเศรษฐศาสตร์ จำนวน 500 บาท และให้นักเรียนบอกว่่านักเรียนจะมีการใช้ทรัพยากรรายได้นี้อย่างไรให้ประหยัดและคุ้มค่าที่สุด เช่น นำไปฝากธนาคาร นำไปซื้อเสื้อผ้า หรือนำไปซื้อสินค้าราคาต้นทุนมาขาย เป็นต้น โดยสุ่มนักเรียนนำเสนอ ประมาณ 3 คน

2. ให้นักเรียนอภิปรายว่าเพื่อนร่วมชั้นคนใดมีการใช้ทรัพยากรรายได้ที่ประหยัดและคุ้มค่าที่สุดที่สุดในความคิดของนักเรียน เพราะเหตุใด ครูผู้มนักเรียนนำเสนอพร้อมเหตุผลประกอบ ประมาณ 3 คน

3. ครูอธิบายความหมายสรุปเป็นแนวความคิดว่า จากการใช้ทรัพยากรในโลกนี้มีอยู่จำกัด แต่ความต้องการและจำนวนของประชากรกลับมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้น การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรธรรมชาติ รายได้ หรือเวลาที่คนเรามีอยู่ ให้ประหยัดและสอดคล้องกับเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้อย่างเต็มที่ก็คือแนวความคิดพื้นฐานของวิชาเศรษฐศาสตร์

ขั้นสอนและปฏิบัติกิจกรรม

1. นักเรียนในแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมารับเอกสารที่ครูแจกให้ ซึ่งประกอบไปด้วย คู่มือนักเรียน ใบความรู้ ใบกิจกรรม ใบบันทึกกิจกรรม และแบบทดสอบบททวน

2. ครูและนักเรียนอภิปรายร่วมกันจากใบความรู้ เรื่อง เศรษฐศาสตร์คืออะไร และสรุปได้ว่า เศรษฐศาสตร์คือวิชาที่ศึกษาถึงมนุษย์เราทั้งในแง่ส่วนตัว และในแง่ของสังคมว่าควรจะทำตัดสินใจกันอย่างไรเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างเหมาะสมที่สุด รวมถึงศึกษาถึงวิธีการที่ประชาชนจะตอบสนองความต้องการอันไม่จำกัดของตนด้วยทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างดีที่สุด

3. นักเรียนศึกษาและทำกิจกรรมที่ 1 เรื่อง เศรษฐศาสตร์คืออะไร โดยครูกำหนดให้นักเรียนกลุ่มหนึ่งออกมาแสดงบทบาทสมมุติ เรื่อง ครอบครัวนักเศรษฐศาสตร์ ตามบทบาทสมมุติที่แนบมากับกิจกรรม

4. ครูให้การเสริมแรงทางบวกแก่กลุ่มที่เป็นตัวแทนในการแสดงบทบาทสมมุติ

5. นักเรียนแต่ละคนบันทึกผลการสังเกตการแสดงผลบทบาทสมมุติ และสรุปความรู้ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมุติในใบบันทึกกิจกรรมที่ 1 เรื่อง เศรษฐศาสตร์คืออะไร

6. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาและทำกิจกรรมที่ 2 เรื่อง แนวความคิดพื้นฐานของวิชาเศรษฐศาสตร์ ดังนี้

6.1 ศึกษาแนวความคิดพื้นฐานของเศรษฐศาสตร์จากใบความรู้ในเรื่อง ความขาดแคลนของสินค้าและบริการ สินค้าจำเป็นและสินค้าฟุ่มเฟือย และต้นทุนค่าเสียโอกาส

6.2 สมาชิกในกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ สรุปถึงแนวความคิดเหล่านั้นและอภิปรายประเด็นต่าง ๆ ในใบบันทึกกิจกรรมที่ 2 เรื่อง แนวความคิดพื้นฐานของวิชาเศรษฐศาสตร์

7. ครูผู้มนักเรียนตัวแทนกลุ่มออกมาเสนอผลการอภิปราย 2-3 กลุ่ม และให้กลุ่มอื่นที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ออกมาแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญตามหัวข้อต่าง ๆ จากใบความรู้ จนนักเรียนสรุปได้ว่า

7.1 ความขาดแคลนของสินค้าและบริการเกิดมาจากการที่ความต้องการมีมากกว่าจำนวนที่จำกัดมาให้จึงเกิดความขาดแคลน เช่น สินค้าและบริการและทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด

ดังนั้นนักเรียนจึงควรนำหลักเศรษฐศาสตร์ในเรื่องของการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่าไปใช้ เพื่อเป็นการป้องกันความขาดแคลนในอนาคต

7.2 มนุษย์เรามีความต้องการสินค้าและบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการในการดำรงชีวิต และเพื่ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งแบ่งได้เป็น สินค้าจำเป็นและสินค้าฟุ่มเฟือย ซึ่งนักเรียนควรจะต้องเลือกซื้อสินค้าและบริการที่มีความจำเป็นในชีวิตประจำวัน จะให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และยังช่วยพ่อแม่ประหยัดค่าใช้จ่ายอีกทางหนึ่งด้วย

7.4 ต้นทุนค่าเสียโอกาสคือ การได้รับประโยชน์จากทางหนึ่งเพิ่มขึ้น จะทำให้ประโยชน์จากอีกทางหนึ่งต้องลดลง ดังนั้นเราจึงควรตัดสินใจให้รอบคอบก่อนที่เราจะทำกิจกรรมใด ๆ ในชีวิตประจำวัน

8. ผู้เรียนแต่ละคนศึกษาและทำกิจกรรมที่ 3 เรื่อง ฉันทิณักเศรษฐศาสตร์ โดยให้ผู้เรียนพิจารณาแนวความคิดพื้นฐานในเรื่อง ความขาดแคลนของสินค้าและบริการ สินค้าจำเป็นและสินค้าฟุ่มเฟือย และต้นทุนค่าเสียโอกาส และเขียนข้อความที่นักเรียนได้ปฏิบัติซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักเศรษฐศาสตร์ตามแนวความคิดในด้านต่าง ๆ ลงในตารางที่กำหนดให้ที่ตรงกับความเป็นจริงในใบบันทึกกิจกรรมที่ 3 เรื่อง ฉันทิณักเศรษฐศาสตร์

9. สุ่มนักเรียนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนประมาณ 4-5 คน

ขั้นอภิปรายและสรุปผล

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปอภิปรายผลการทำกิจกรรม เพื่อนำไปสู่การสรุปเกี่ยวกับบทเรียนจากชุดการสอน เรื่อง แนวความคิดพื้นฐานของเศรษฐศาสตร์ โดยแบ่งเป็นหัวข้อดังนี้ คือ

- 1.1 เศรษฐศาสตร์คืออะไร
- 1.2 ความขาดแคลนสินค้าและบริการ
- 1.3 สินค้าจำเป็นและสินค้าฟุ่มเฟือย
- 1.4 ต้นทุนค่าเสียโอกาส

2. ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปถึงประโยชน์และความสำคัญของวิชาเศรษฐศาสตร์ เพื่อให้ นักเรียนมีความสามารถที่จะนำหลักเศรษฐศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นทดสอบหลังบทเรียน

ให้นักเรียนทำแบบทดสอบทบทวนชุดที่ 1 เรื่อง แนวความคิดพื้นฐานของเศรษฐศาสตร์ การวัดและประเมินผล

จากการตรวจคะแนนแบบทดสอบทบทวนชุดที่ 1 เรื่อง แนวความคิดพื้นฐานของ

.....

คู่มือนักเรียน
ชุดที่ 1 เรื่อง แนวความคิดพื้นฐานของเศรษฐศาสตร์

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

1. บทเรียนนี้ใช้เวลาเรียน 2 คาบ 100 นาที
2. นักเรียนจะได้รับสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ
 - 2.1 คู่มือนักเรียน
 - 2.2 ใบความรู้บทเรียน เรื่อง แนวความคิดพื้นฐานของเศรษฐศาสตร์
 - 2.3 ใบกิจกรรม
 - 2.4 ใบบันทึกกิจกรรม
 - 2.5 กระดาษคำตอบ
 - 2.6 แบบทดสอบทบทวน
3. จุดประสงค์การเรียนรู้เรื่อง แนวความคิดพื้นฐานของเศรษฐศาสตร์
 - 3.1 นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของวิชาเศรษฐศาสตร์ได้
 - 3.2 นักเรียนสามารถอธิบายหลักแนวความคิดของเศรษฐศาสตร์ได้
 - 3.3 นักเรียนสามารถใช้วิชาเศรษฐศาสตร์เป็นหลักในการดำรงชีวิตได้
 - 3.4 นักเรียนมีพื้นฐานในการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์
 - 3.5 นักเรียนสามารถใช้วิชาเศรษฐศาสตร์เป็นหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจของครอบครัว
4. กิจกรรมที่นักเรียนต้องปฏิบัติ
 - 4.1 ตรวจสอบเอกสารที่ได้รับให้ครบถ้วน
 - 4.2 ขณะเรียนนักเรียนต้องทำกิจกรรมการเรียนการสอนตามลำดับขั้นตอน ดังนี้
 - 4.2.1 ทำกิจกรรมแบ่งกลุ่มนักเรียน
 - 4.2.2 ศึกษาความรู้จากใบความรู้
 - 4.2.3 ศึกษาการปฏิบัติกิจกรรมจากใบกิจกรรม
 - 4.2.4 ปฏิบัติงานตามคำสั่งในใบกิจกรรม
 - 4.2.5 อภิปรายและสรุปผลของความรู้ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม
 - 4.3 ทำแบบทดสอบทบทวนหลังเรียน ในเวลา 10 นาที

ได้

.....

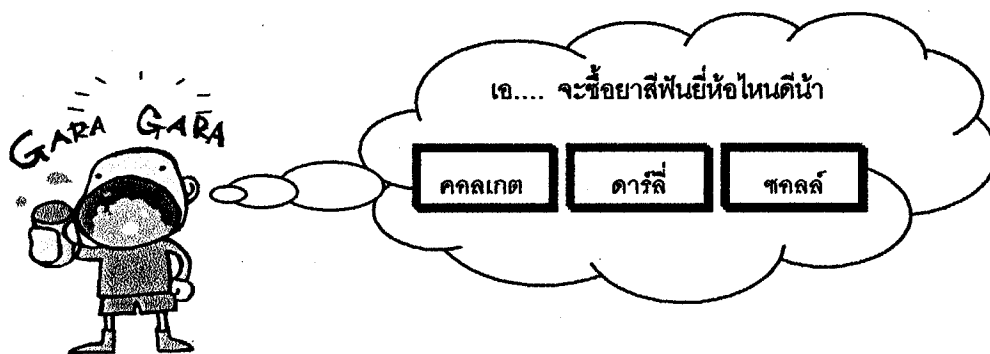
ใบความรู้

ชุดที่ 1 เรื่อง แนวความคิดพื้นฐานของเศรษฐศาสตร์

.....

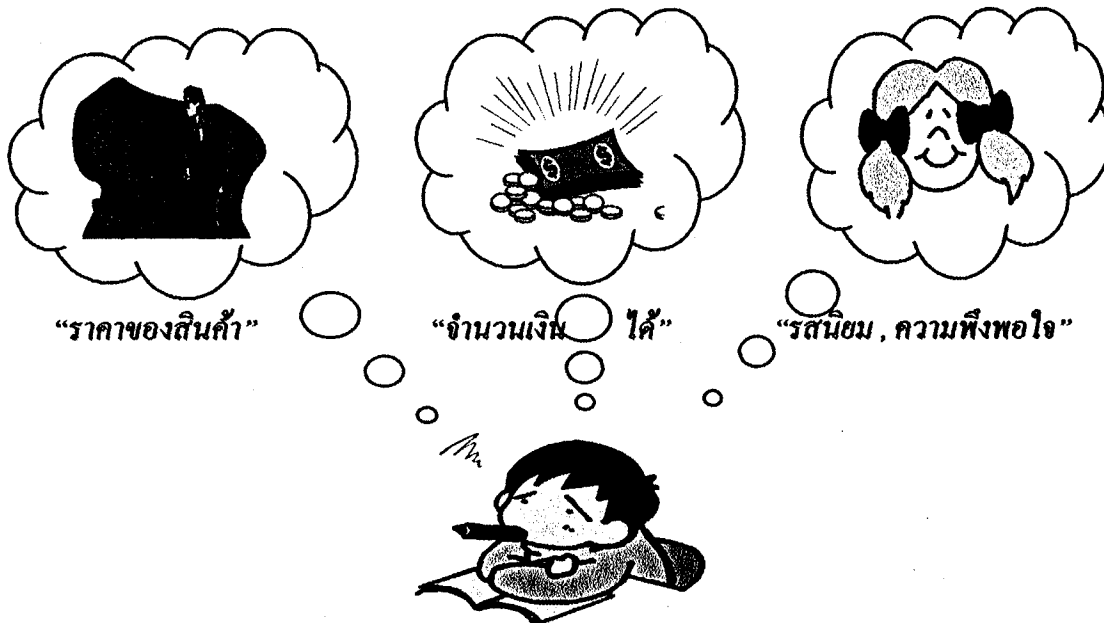
เศรษฐศาสตร์คืออะไร

“ในชีวิตประจำวันของคนเรามีเรื่องต้องตัดสินใจอยู่ตลอดเวลา
รวมทั้งในเรื่องของการจับจ่ายซื้อสินค้า”

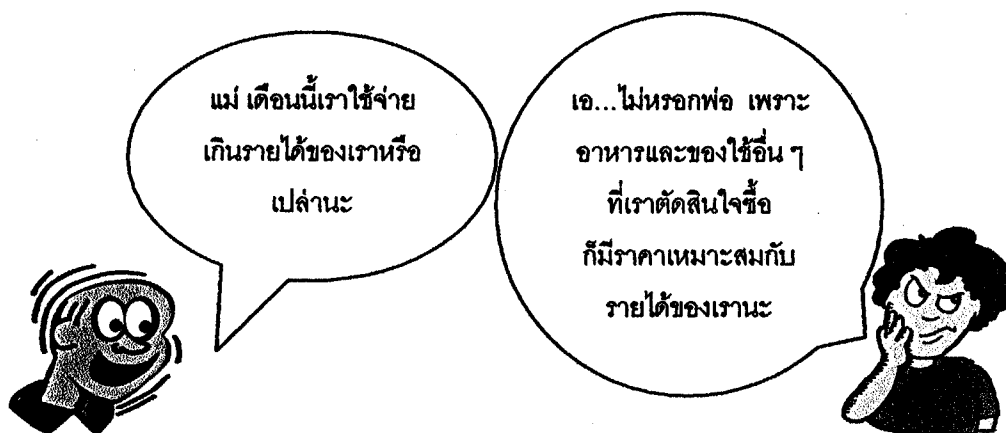

(ภาพการตัดสินใจว่าจะซื้อสินค้ายี่ห้อใด)

ซึ่งในการตัดสินใจซื้อสินค้าจะมีปัจจัยหลายอย่างเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น.....

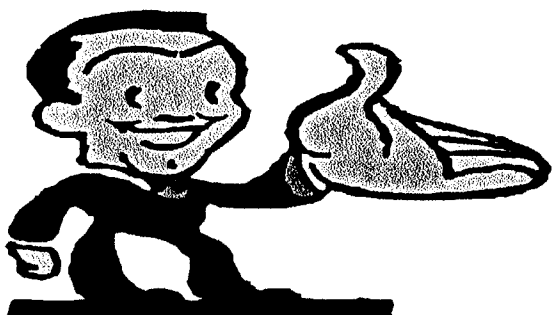
“ในครอบครัวของเราก็เช่นกัน ก็จำเป็นที่จะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้จ่ายสิ่งต่าง ๆ คล้ายกับการตัดสินใจของแต่ละบุคคลอย่างมาก”

(ภาพการตัดสินใจใช้จ่ายในครอบครัวซึ่งควรมุ่งถึงรายได้เป็นสำคัญ)

“เศรษฐศาสตร์เป็นวิชาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ทั้งในระดับบุคคลครอบครัวและประเทศ ในการตัดสินใจเลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดตอบสนองให้ได้รับความพึงพอใจสูงสุดและนำมาซึ่งความเป็นอยู่ที่ดี การบริโภค และการผลิตและอีกหลายกิจกรรม เป็นกิจกรรมที่ต้องเผชิญกับปัญหาความจำกัดของทรัพยากร และความต้องการที่ไม่สิ้นสุด สิ่งเหล่านี้จึงอยู่ในกรอบการศึกษาของวิชาเศรษฐศาสตร์

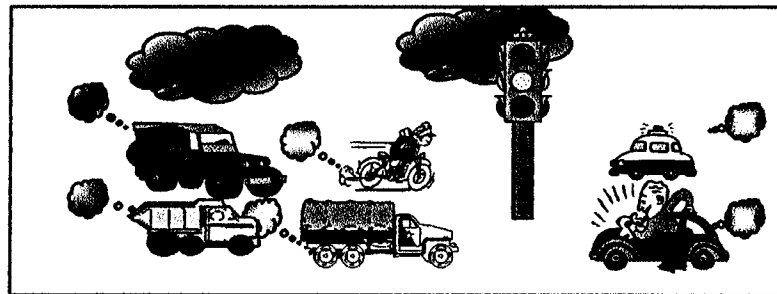
ในระดับครอบครัว เรื่องหนึ่งที่สำคัญคือ การบริโภค เนื่องจากครอบครัวมีปัจจัยทรัพยากร เช่น เงิน ได้มีจำกัด จึงต้องตัดสินใจเลือกสินค้าและบริการ โดยคำนึงถึงปริมาณ กำลังซื้อ และต้นทุนค่าเสียโอกาสให้เหมาะสม และหมายถึงประโยชน์ของการศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์ที่ได้กับบุคคลและครอบครัวนั่นเองครับ ”

ความขาดแคลนของสินค้าและบริการ

“โดยทั่วไปเราไม่สามารถแสวงหาสิ่งต่าง ๆ มาตอบสนองความต้องการของเราได้อย่างครบถ้วน และไม่สามารถซื้อหาสินค้าและบริการทุกอย่างได้”

ตัวอย่างเช่น..... ในบางประเทศในท้องที่ที่ไม่มีอากาศบริสุทธิ์

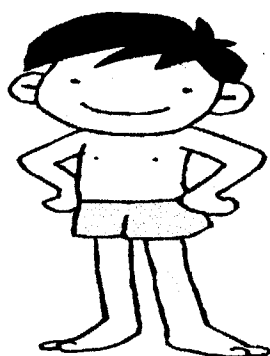

(ภาพปัญหาการจราจรติดขัดและมลภาวะทำให้เกิดปัญหาอากาศไม่บริสุทธิ์)

จะเห็นว่าในกรณีของอากาศ ซึ่งเรามักเชื่อว่าเป็นสิ่งที่ได้มาเปล่า ๆ ก็อาจเป็นสิ่งที่ขาดแคลนได้เช่นกัน เช่น บางประเทศ ในท้องที่ที่ไม่มีอากาศบริสุทธิ์ ถ้ามีผู้ผลิตออกซิเจนบรรจุกระป๋องขาย ก็จะมีคนซื้อ แต่ถ้าความต้องการในออกซิเจนบรรจุกระป๋องมีมากกว่าจำนวนที่ผลิตออกมา ก็จะทำให้เกิดความขาดแคลนออกซิเจนหรืออากาศบริสุทธิ์ เป็นต้น

นอกจากการขาดแคลนอากาศแล้ว ยังมี
ตัวอย่างอื่น ๆ ในหน้าต่อไปอีกนะจ๊ะนักเรียน

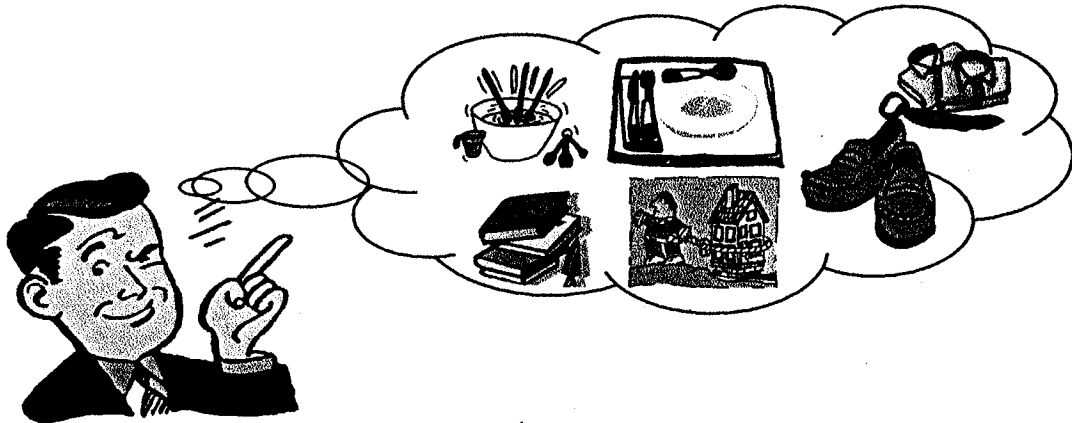
“น้ำในแม่น้ำลำคลองเป็นสิ่งที่หายากสำหรับ
ครอบครัวที่อยู่ห่างไกลแม่น้ำลำคลอง แต่
สำหรับครอบครัวที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำลำคลอง ก็
อาจใช้น้ำนั้นโดยไม่ลำบาก แต่สิ่งที่ขาดแคลน
อาจจะเป็น น้ำสะอาด น้ำประปาและน้ำดื่ม
บริสุทธิ์ที่มีขายอยู่ทั่วไป เพราะ ในบริเวณริมแม่น้ำ
ลำคลองจะมีน้ำสะอาด น้ำประปาและน้ำดื่ม
บริสุทธิ์จำหน่ายน้อยมาก ซึ่งจากการที่ความ
ต้องการน้ำสะอาดของประชาชนมีมากกว่า
จำนวนที่จำกัดมาให้ จึงเกิด
ความขาดแคลนขึ้นนั่นเองครับ

“ในทุกวันนี้ ประชาชนได้รับการตอบสนองมาก
ขึ้นกว่าในอดีต เพียงแต่ไม่ได้ตั้งใจนักทันที ต้องรอเวลา
และอาจเลื่อนไปรับการตอบสนองในเวลาข้างหน้า
(อนาคต) ครับ ประชาชนจึงต้องถนัดพบกับปัญหาใน
การขาดแคลนสินค้าและบริการด้วยกันแทบทั้งสิ้น ดังนั้น
ความขาดแคลน จึงเป็นปัญหาพื้นฐานในทางเศรษฐกิจ
นอกจากนี้ในทางเศรษฐศาสตร์สิ่งที่มนุษย์ต้องการนั้น ไม่
ได้จำกัดเฉพาะสิ่งที่มนุษย์จับต้องได้ เช่น เสื้อผ้า โทรศัพท์
เท่านั้นนะครับ ยังรวมถึงสิ่งที่จับต้องไม่ได้ด้วย เช่น การให้
คำปรึกษาทางแพทย์และการรักษาพยาบาล การแข่งขัน
กีฬา ความบันเทิงเรีงรมย์ต่าง ๆ รวมทั้งการศึกษาอีกด้วย
สิ่งที่จับต้องไม่ได้และเป็นที่ต้องการนี้เราเรียกว่า
บริการในทางเศรษฐศาสตร์ ครับ”

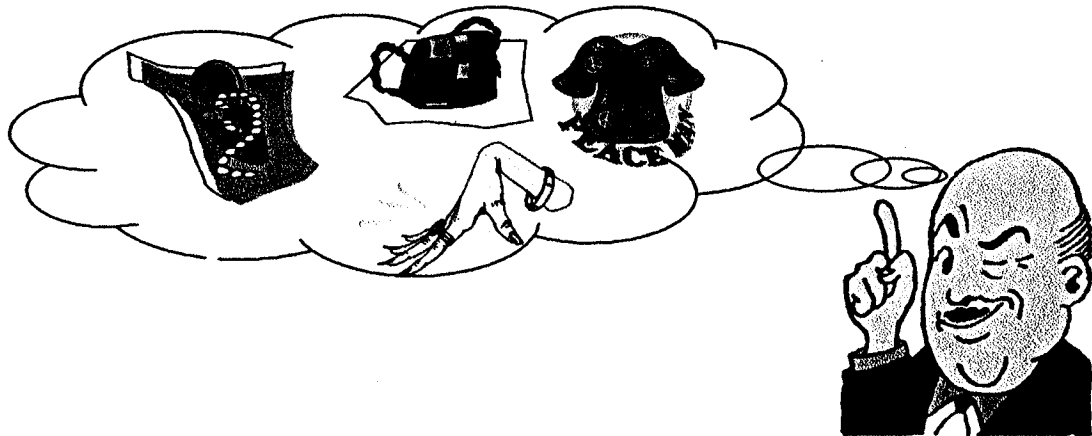
สินค้าจำเป็นและสินค้าฟุ่มเฟือย

“มนุษย์เรามีความต้องการสินค้าและบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการในการดำรงชีวิต”
และเพื่ออำนวยความสะดวกและความสุขสบายต่าง ๆ

(ภาพการซื้อสินค้าจำเป็น)

สินค้าต่าง ๆ เช่น อาหาร รองเท้า เสื้อผ้า หนังสือ ที่อยู่อาศัย เหล่านี้มนุษย์ต้องการเพื่อตอบสนองความจำเป็นในการดำรงชีวิต เป็นสินค้าจำเป็น

(ภาพการซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย)

สินค้าต่าง ๆ เช่น เสื้อผ้าแฟชั่นราคาแพง เครื่องประดับมีค่า เหล่านี้มนุษย์ต้องการเพื่อตอบสนองความพึงพอใจหรือความสะดวกสบายเท่านั้น เป็นสินค้าฟุ่มเฟือย

“มนุษย์เรานั้นมีความต้องการสินค้าและบริการ ทั้งเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง แต่เรื่่อมั้คิดว่าในโลกแห่งความเป็นจริงนั้น เป็นเรื่องยากที่เราจะแยกได้อย่างชัดเจนว่า สินค้าและบริการประเภทใดเป็นสิ่งที่จำเป็นหรือสิ่งฟุ่มเฟือย เพราะคนจำนวนหนึ่ง สินค้าประเภทนี้ อาจเป็นสิ่งฟุ่มเฟือย แต่สำหรับคนอื่น ๆ แล้ว อาจถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็น ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับว่าคุณคนนั้น ๆ จำเป็นต้องมีสินค้าหรือบริการนั้น ๆ และได้รับประโยชน์จากสิ่งนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด นั่นเองครับ แต่อย่างไรก็ตามเราก็ควรที่จะเลือกซื้อสินค้าและบริการที่มีความจำเป็นในชีวิตประจำวันดีกว่านะครับ จะได้รับประโยชน์ต่อตัวเอง ๆ และยังช่วยพ่อแม่ของเราประหยัดค่าใช้จ่ายด้วยอย่างไรล่ะครับ”